888/12

Den 2. april 2012 blev i sag nr. 80.583:

xxxxx xxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxx xxx xxxxx
xxxx xxxxx

mod

Nordea Pension
Klausdalsbrovej 615
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har livsforsikring i Nordea Pension. Han klager ved sin advokat over, at selskabet har afvist at anerkende, at hans erhvervsevne er nedsat med halvdelen efter den 1/7 2011.

Forsikringen giver ret til præmiefritagelse og udbetaling ved tab af erhvervsevne, hvis forsikredes erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde nedsættes til en tredjedel eller mindre af den fulde erhvervsevne. Nedsættes erhvervsevnen til halvdelen, giver forsikringen ret til halv udbetaling. Der er en karensperiode på tre måneder.

Klageren er født i 1975. Han har afsluttet folkeskolen og gymnasiet i Tyrkiet og flyttede i 1996 til Danmark. I 1997 blev han ansat på en fabrik som ”arbejdsmand” med forefaldende arbejde. I juni 2000 var han udsat for en arbejdsulykke, da en jernreol væltede ned over ham.

Klagerens advokat har ved brev af 17/5 2011 til nævnet gjort gældende, at klagerens erhvervsevne er nedsat med mere end halvdelen.

Selskabet har i brev af 5/7 2011 til nævnet redegjort for sagen således:

"**Sagsforløb**

Forsikrede meddelte, at han led af følger efter en rygskade i forbindelse med et ulykkestilfælde den 9. juni 2000. Vi ydede præmiefritagelse og udbetalte hel invalidepension fra karensperiodens udløb. Udbetalingen blev forlænget af flere omgange, og i 2003 var erhvervsevnen nedsat med 50 %, hvorefter vi ændrede udbetalingen til 1/2 ydelse. Den 1/2 ydelse blev forlænget af flere omgange med opfølgning hvert 2. år.

Til brug for opfølgning i september 2010 modtog vi erklæring fra forsikrede af 30. september 2010 (bilag ...), akter fra Jobcenter ... (bilag ...) og speciallægeerklæring af 25. januar 2011 fra reumatolog ... (bilag ...).

Efter en gennemgang af oplysningerne fandt vi det ikke lægeligt dokumenteret, at forsikredes erhvervsevne var nedsat med 1/2 og det meddelte vi i brev af 26. februar 2011 (bilag ...). Efterfølgende modtog vi en klage fra advokat ... vedlagt kopi af en afgørelse fra Arbejdsskadestyrelsen. Der var ingen nye oplysninger i det fremsendte, og i brev af 4. april 2011 fastholdt vi vores afgørelse (bilag ...).

Forsikredes klage

Forsikrede klager ved advokat ... over, at Nordea Liv & Pension har afvist at yde fortsat præmiefritagelse og udbetaling af 1/2 invalidepension, bl.a. fordi Arbejdsskadestyrelsen har vurderet erhvervsevnetabet til over 50%. Forsikrede mener, at den nye speciallægeerklæring er baseret på gamle oplysninger.

Nordea Liv & Pensions afgørelse

Til sagen skal vi anføre, at vi fastholder vores afgørelse.

Forsikrede var udsat for et ulykkestilfælde i juni 2000, og fik en rygskade som efterfølgende gav smerter i lænderyggen med nogen udstråling til venstre ben. Var sygemeldt i en længere periode, og blev behandlet med smertestillende og fysioterapi. Efter en erhvervsafklaring via kommunen blev han godkendt til fleksjob i 2008, hvor han stadig arbejder.

Af speciallægeerklæringen (bilag ...) fremgår det bl.a.:
'Aktuel status er, at han har daglige smerter fra ryggen med let udstråling til lateralsiden af venstre lår og crus.' 'Der er relativt få smerter om morgenen, og symptomerne tiltager langsomt i løbet af dagen, og når han arbejder.'

Funktionsmæssigt angives følgende: 'Han kan godt gå rimeligt lange ture på ca. 2½ km, som han går hver dag.' 'Han bøjer ikke så meget i ryggen, får smerteforværring efterfølgende, hvis han bøjer sig meget eller løfter tunge ting. Han klarer almindelige manuelle funktioner.'
'Han kan godt køre bil og cykle, men ikke ligge på knæ i længere tid ad gangen pga lændesmerter.'

Objektivt : 'Gangen normal. Fremtræder ikke væsentligt smerteforpint ved gang og bevægelser. Rejser sig fra stol og kommer ind og ud af lejet uden problemer.' 'Der er let ømhed ved fjedringstest højt i lænden, udtalt fjedringsømhed lavt i lænden omkring L4/L5-niveau.'

I konklusionen foreslår speciallægen fortsat træning med fokus på rygstabiliserende øvelser og vægttab. Har begrænsninger i forhold til rygbelastende funktioner og tunge løft. Skal have mulighed for vekslende arbejdsstillinger.

Vi fandt det herefter ikke lægeligt dokumenteret, at forsikredes generelle erhvervsevne er nedsat med 1/2 eller 2/3 i ikke rygbelastende erhverv.

Normalt vurderer vi forsikredes generelle erhvervsevne efter en periode på maximalt 18 måneder, men det er fejlagtigt ikke sket i denne sag. Forsikrede har således fået udbetalt 1/2 invalidepension i flere år i forhold til sit tidligere erhverv som fabriksarbejder. Vi har derfor valgt at forlænge udbetalingen i en omstillingsperiode frem til 1. juli 2011, selv om vi modtog dokumentation i form af speciallægeerklæringen i januar 2011.

Advokaten mener, at vi har underkendt Arbejdsskadestyrelsens afgørelse. Nordea Liv & Pension foretager en individuel vurdering på grundlag af de lægelige oplysninger i henhold til forsikringsbetingelserne. Arbejdsskadestyrelsens vurdering af erhvervsevnetab foretages efter andre kriterier, som ikke kan sammenlignes med afgørelsen i forsikringsregi.

[Klageren] har ikke dokumenteret, at hans erhvervsevne er nedsat med 1/2 eller 2/3 af den fulde erhvervsevne i ikke rygbelastende erhverv, og vi fastholder derfor, at vi ikke skal yde præmiefritagelse og udbetale invalidepension efter 1. juli 2011."

Af arbejdsevnevurderingsjournalen udarbejdet i forbindelse med den kommunale sag fremgår bl.a.:

"**Konklusion**

Vurderinger

Sagsbehandlers konklusion

12-06-2007 **Vurdering og konklusion**

Kladde [Klageren] var i juni 2000 ude for en arbejdsulykke hvor han blev fastklemt under en jernreol. Han har siden været til diverse helbredsundersøgelser for afklaring af ulykkens omfang. Læger og specialister peger på at [klageren] med sine smerter kan påtage sig job med skånehensyn i lettere ikke rygbelastende arbejde, hvor der er god mulighed for skiftende arbejdsstillinger. Han har været i arbejdsprøvningsforløb på ... som ikke blev gennemført grundet søvnproblemer og smerter, efterfølgende har han givet udtryk for at han evt. kunne tænke sig noget montagearb. samt peget på at et hæve-sænkebord vil være et godt arbejdsredskab. I dag mener [klageren], grundet den lange sagsbehandlingstid, ikke han er i stand til at varetage et arbejde og ønsker derfor førtidspension.
[Klageren] Han har siden 2004 modtaget danskundervisning og forventes at bestå danskprøve 2 i juni 2007. Hvor det typiske billede af fremmødet på sprogskolen i 2005 var ca. 20% er den i dag ca. 60%.

Med sagens akter vurderer jeg ikke [klagerens] muligheder på arbejdsmarkedet som værende udtømt. Han er fortsat smerteplaget, men har på sprogskolen formået et større danskkundskab, er ved at afslutte danskprøve 2. Hans fremmødestatistik er forbedret med ca. 40% siden 2005 hvilket giver anledning til at vurdere at hans udholdenhed er forbedret væsentlig siden arbejdsprøvningen på ... [Klageren] er psykisk plaget af den lange sagsbehandlingstid og ønsker en afslutning af ressourceprofilen, det vurderes at en afslutning vil kunne frigive yderligere ressourcer til andre gøremål f. eks. revalidering eller job med skånehensyn.

> Konklusion:
> [Klageren] opfylder ikke betingelserne for en førtidspension idet hans muligheder ikke anses som værende udtømt. Det kunne være en god ide med et forløb i et Tværfagligt smerteteam for at hjælpe [klageren] ud af sygerollen og tilbage på arbejdsmarkedet med de skånehensyn som er nødvendige.
>
> [Klageren] indstilles til fleksjob iht. Beskæftigelsesindsatsloven § 69"

Klageren blev pr. 28/2 2008 godkendt til fleksjob. Han blev pr. 24/11 2008 ansat som pædagogmedhjælper i en børneinstitution. Den aftalte arbejdstid var 13,5 timer om ugen, og der blev ydet kommunalt løntilskud på 2/3.

Arbejdsskadestyrelsen vurderede ved afgørelse af 8/4 2009, at klagerens erhvervsevnetab udgjorde 50 %. Af afgørelsen fremgår bl.a.:

"**Sagens oplysninger**

Du kom den 9. juni 2000 til skade med din ryg mens du var på arbejde ved ... Vi har anerkendt skaden som en arbejdsskade, og vi har tilkendt dig en godtgørelse for varigt mén på 20 procent. Ved afgørelsen om varigt mén lagde vi vægt på, at du har følger efter skaden i form af svære smerter og betydeligt nedsat bevægelighed i ryggen.

Vi har desuden tidligere tilkendt dig erstatning for tab af erhvervsevne på 25 procent.

Det fremgår af oplysningerne fra kommunen, at du har været gennem 2 afklaringsforløb i 2004 og 2006. Du var meget motiveret mens du deltog, men på grund af følgerne efter din skade, især smerterne, havde du meget svært ved at følge forløbene, og det blev vurderet, at din arbejdsevne var meget nedsat. I maj 2006 indstillede kommunen til, at du skulle vurderes i forhold til førtidspension, men en sådan vurdering blev ikke iværksat.

Den 18. april 2005 begyndte du på et danskkursus, som du klarede at følge frem til 2006. Det fremgår dog, at der ikke skete fremgang fra november 2005, idet dine smerter generede din indlæringsevne. Det fremgår videre, at du er god til at tale dansk og har et fint ordforråd, men at det kniber med at forstå skriftligt dansk, ligesom du også kan have svært ved at forstå mundtlige beskeder og lignende.

Du startede i en ny praktik den 3. december 2007. Du skulle arbejde med praktiske opgaver i en børneinstitution. Denne praktik viste, at du kan arbejde maksimalt 20 timer om ugen, og at du har brug for at hvile jævnligt. Det er både din og arbejdsgiverens vurdering, at du er 100 procent effektiv i den tid du arbejder. Du er blevet tilkendt fleksjob i marts 2008. Du arbejder i dag 13,5 timer om ugen som pædagogmedhjælper. Du har nedsat tid, og du udfører ikke fysisk belastende opgaver.

Du kom til Danmark fra Tyrkiet i 1999. Du har udelukkende haft ufaglært arbejde.

Vi har tidligere fastsat din årsløn til 263.000 kr.

...

Begrundelse

Det er indgået i vores vurdering, at du på grund af skadens følger har et omfattende skånebehov i forhold til fysisk belastende arbejde. Vi mener, at dette er en begrænsning i forhold til en lang række erhverv og brancher, såvel faglærte som ufaglærte. Det er desuden vores vurdering, at skaden har medført, at du ikke kunne fortsætte med at arbejde ved ..., ligesom den i vid udstrækning har medført, at du ikke kan varetage andet ufaglært arbejde.

Desuden er det indgået i vores vurdering, at du i flere år efter skaden ikke har kunnet vende tilbage på arbejdsmarkedet, på ordinære vilkår.

Før du kom til skade tjente du 263.000 kr. årligt, hvilket svarer til 343.000 kr. i 2009-lønniveau. Vi mener ikke, at du med skadens følger kunne varetage et arbejde og tjene det samme, som du tjente før skaden. Vi har derfor vurderet, at din erhvervsevne er nedsat med 1/2. Du er således berettiget til erstatning for tab af erhvervsevne på 50 procent."

Ved erklæring af 30/9 2010 oplyste klageren til selskabet, at der ikke var sket ændringer i hans helbredstilstand, og at han arbejdede 15 timer ugentligt.

I reumatologisk speciallægeerklæring af 25/1 2011 hedder det bl.a.:

"**Aktuelle**
Symptomdebut med lænderygsmerter i år 2000 i forbindelse med arbejdsskade.
Har siden da haft langsomt tiltagende smerter i lænderyggen med nogen udstråling til højre ben. Blev i 2005-6 undersøgt på reumatologisk afdeling ..., der blev foretaget en MR-skanning. Denne viste lette til moderate diskusdegenerative forandringer lumbalt primært på L4-diskusniveau. Der er ikke beskrevet noget sikkert nerverodstryk.
Behandlet med grundig instruktion af fysioterapeut i træningsøvelser, som han har trænet med lige siden. Har desuden i en længere periode taget smertestillende medicin.
På trods af træning angiver han langsomt lidt forværring af generne.
Aktuel status er, at han har daglige smerter fra ryggen med let udstråling til lateralsiden af venstre lår og crus. Han anfører, at rygsmerterne er et klart større problem end bensymptomerne.
Der er relativt få smerter om morgenen, og symptomerne tiltager langsomt i løbet af dagen, og når han arbejder. Må især om aftenen ligge ned pga. smerterne.

Funktionsmæssigt angives følgende: Han kan godt gå rimeligt lange ture på ca. 2½ km, som han går hver dag. Han kan maksimalt sidde 20-30 minutter ad gangen, får smerter i lænden, hvorfor han har brug for at rejse sig op.
Han kan ikke stå i den samme stilling i længere tid ad gangen, skal have mulighed for at kunne bevæge sig rundt eller sidde.
Han kan godt lave mad og hjælpe til ved tøjvask. Han hjælper også til med indkøb, løfter ikke de tungeste indkøbsposer. Han anfører, at han maksimalt kan bære ca. 10 kg ad gangen. Han bøjer ikke så meget i ryggen, får smerteforværring efterfølgende, hvis han bøjer sig meget eller løfter tunge ting. Han klarer almindelige manuelle funktioner.
Han kan ikke sidde ved PC i lang tid ad gangen, har brug for at kunne rejse sig op ind i mellem. Han kan godt køre bil og cykle, kan ikke ligge på knæ i længere tid ad gangen pga. lændesmerter.
...
Objektivt

Vægt 121 kg, højde 177, puls 80 regelmæssig. Ernæringstilstand således væsentlig over middel. Alment upåvirket, vågen og klar, pæne farver, rolig respiration. Svarer fuldstændig adækvat på spørgsmål uden latenstid (delvis tolkning ved hustru). Fremtræder ikke deprimeret. Gangen normal. Fremtræder ikke væsentligt smerteforpint ved gang og bevægelser. Rejser sig fra stol og kommer ind og ud af lejet uden problemer.
...
Konklusion
Langvarige lænderygsmerter måske primært betinget af den fundne lette til moderate degeneration på L4-diskus på den gamle MR-skanning.
Behandlingsmæssigt foreslås fortsat træning med fokus på rygstabiliserende øvelser. Prognosen er, at man kan forvente fortsatte relativt uændrede smerter, idet de dog både kan bedres eller forværres noget over de nærmeste år.
Det er muligt, at en stivgørende operation på det anførte L4-niveau vil kunne have en effekt på hans smerter med en vurderet sandsynlighed for bedring på 50-60 %, men der er selvfølgelig også risiko for forværring eller senfølger til evt. operation. Hvis han ønsker nærmere udredning vedrørende operation skal der foretages en ny MR-scanning (via egen læge) og han bør tabe sig i vægt, hvilket også kan have nogen effekt på symptomerne og funktionsevnen.
Han angiver som ovenfor anført i detaljer begrænsninger i forhold til rygbelastende funktioner med tunge løft eller gentagne bøjninger af ryggen. Dertil er han ikke i stand til at sidde eller stå op i længere tid ad gangen og han har brug for at kunne ændre arbejdsstilling hyppigt ligesom han oplever en smerteforværring ved mange timers dagligt arbejde. Dette har betinget, at han er bevilget og har et fleksjob med 15 timers arbejde ugentligt."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**22. Tab af erhvervsevne og præmiefritagelse**
Ret til fuld ydelse ved tab af erhvervsevne eller præmiefritagelse indtræder, når forsikredes erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne.

En sådan nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når den forsikrede efter selskabets skøn ikke længere er i stand til - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse - at tjene mere end en tredjedel af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

Bedømmelsen sker på grundlag af en helbredsvurdering under hensyn til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand og tidligere beskæftigelse.

Er erhvervsevnen på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsat til halvdelen, udbetales halv ydelse ved tab af erhvervsevne, hvis dette fremgår af forsikringsoversigten. Den anden halvdel af forsikringen kan videreføres med halv præmiebetaling."

Nævnets flertal udtaler:
Selskabet har fra karensperiodens udløb og indtil 2003 løbende vurderet, at klagerens erhvervsevne var nedsat til en tredjedel eller mindre, og fra 2003 og frem til den 26/2 2011 har selskabet løbende vurderet, at klagerens erhvervsevne var nedsat til halvdelen. Det er flertallets opfattelse, at selskabet ikke har godtgjort, at der er sket sådanne ændringer i klagerens erhvervsevne, at der er grundlag for at antage, at klagerens erhvervsevne er øget. Det er på den baggrund flertallets opfattelse, at selskabet ikke har været berettiget til at afvise at yde forsikringsdækning efter den 1/7 2011.

Nævnets mindretal udtaler:
Efter sin gennemgang af sagen, herunder de lægelige og kommunale oplysninger, finder jeg, at klageren ikke har godtgjort, at hans erhvervsevne er nedsat til halvdelen af den fulde erhvervsevne. Jeg kan derfor ikke kritisere selskabets afgørelse.

Afgørelsen træffes efter stemmeflertallet.

Som følge af det anførte

b e s t e m m e s :

Selskabet, Nordea Pension, skal anerkende, at klagerens erhvervsevne efter den 1/7 2011 er nedsat til halvdelen, og skal yde forsikringsdækning i overensstemmelse hermed. Allerede forfaldne ydelser skal forrentes i henhold til forsikringsaftalelovens § 24, stk. 2.

Marianne Højgaard Pedersen
formand